

CHUYÊN ĐỀ PHỔ BIẾN KIẾN THỨC

CHỊU TRÁCH NHIỆM XUẤT BẢN

TS Phan Tùng Mậu
Phó Chủ tịch Liên hiệp các
Hội Khoa học & Kỹ thuật
Việt Nam

BAN BIÊN TẬP

Đặng Vũ Cảnh Linh
Phạm Thị Bích Hồng
Nguyễn Minh Thuận
Trần Mạnh Hùng

Trình bày: **DUY ANH**

Chuyên đề
Phổ biến kiến thức
(tháng 5/2020)

Mọi thông tin phản hồi
về nội dung xin liên hệ
Ban Truyền thông và
Phổ biến kiến thức

Địa chỉ: 53 Nguyễn Du, Hà Nội

Điện thoại: (024) 39439821

Fax: (024) 3.8227593

Email:

bichhongvusta@gmail.com;

thuanminhanh@gmail.com

Số này

GÓC CHUYÊN GIA

Amiăng và những
ảnh hưởng đến sức khỏe
con người .3 - 4

CẨM TAY CHỈ VIỆC

Cấm sử dụng amiăng
là cách hiệu quả nhất
.10 - 11

HỎI - ĐÁP KHOA HỌC

Nguyên nhân
gây bệnh bụi
phổi amiăng
.21

Phòng ngừa,
hạn chế
những tác
hại của
amiăng .23

TIN TỨC - SỰ KIỆN

Nâng cao nhận thức về
tác hại của amiăng trắng
tại tỉnh Cao Bằng .29

Amiăng và **những ảnh hưởng** đến sức khỏe con người

Tất cả các loại amiăng kể cả amiăng trắng đều là chất gây ung thư cho con người.

Amiăng trắng là chất gây ung thư và amiăng có mặt ở đâu?

Amiăng là một nhóm khoáng chất tự nhiên dưới dạng sợi, chia thành 2 nhóm: Nhóm Serpentine có dạng xoắn, được gọi là Chrysotile (amiăng trắng) và nhóm

Amphibole (Crocidolite - amiăng xanh và Amosite - amiăng nâu).

Tại Việt Nam, gần 80% lượng amiăng nhập khẩu được sử dụng để sản xuất tập lợp Fibro- ximăng (hay còn gọi là tấm lợp AC. Ngoài ra, amiăng có mặt ở một số vật liệu/sản phẩm khác như cách nhiệt, cách điện, chống cháy, má phanh, tấm trần cách nhiệt, các hệ thống của hệ thống bảo ôn... Nguồn

nhập khẩu chủ yếu từ Nga (85%), Trung Quốc, Kazakhstan... Trong khoảng từ năm 2016 trở về trước, Việt Nam luôn đứng trong top 10 nước tiêu thụ amiăng nhiều nhất thế giới. Trung bình hằng năm Việt Nam nhập khẩu khoảng 65.000 tấn amiăng nguyên liệu. Năm 2012, Việt Nam nhập gần 79.000 tấn amiăng, đứng thứ 6 trên thế giới, và đứng vào top 5 các nước

châu Á sử dụng amiăng (từ năm 2016 đến nay, lượng amiăng nhập khẩu vào Việt Nam giảm dần, đến nay chỉ còn khoảng 25.000 tấn/năm). Thời gian, khi ngành công nghiệp sản xuất tấm lợp AC phát triển mạnh mẽ nhất (trước năm 2016) với sản lượng khoảng 100 triệu m²/năm, có khoảng 5.000 công nhân trực tiếp tiếp xúc với amiăng trong sản xuất tấm lợp AC. Tấm lợp AC được cung cấp và tiêu thụ chủ yếu cho hàng triệu người dân có thu nhập thấp ở các vùng nghèo, vùng sâu, vùng xa.

Những ảnh hưởng của amiăng đến sức khỏe con người

Tất cả các loại amiăng, kể cả amiăng trắng (Chrysotile) đã được khẳng định là có hại cho sức khỏe con người. Sau 40 năm nghiên cứu, từ năm 1973, Cơ quan Nghiên cứu Ung thư Quốc tế (IARC) thuộc Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) đã có đủ bằng chứng trên người và thực nghiệm để xếp tất cả các loại amiăng vào nhóm 1 là các chất gây ung thư ở người.

Các bằng chứng là rõ ràng và tiếp tục được tích lũy, cập nhật. Sau khi rà soát hàng trăm nghiên cứu đã được đăng trên các tạp chí quốc tế, Tạp chí chuyên đề số 100C của IARC (năm 2012) cũng đã kết luận: “mặc dù có sự khác biệt về mức độ độc hại trong các

nghiên cứu của nhiều tác giả được công bố, nhưng kết luận chung là tất cả các loại amiăng, bao gồm cả amiăng trắng, đều gây ung thư” và “không có ngưỡng an toàn cho các chất gây ung thư”.

Cách thức amiăng gây hại đến sức khỏe con người

Amiăng xâm nhập vào cơ thể và gây hại chủ yếu qua đường hô hấp, khi người lao động và người sử dụng hít phải bụi có chứa amiăng phát tán trong môi trường. Các công việc phát sinh bụi chủ yếu trong quy trình sản xuất tấm lợp chứa amiăng như xé bao, nghiền, trộn; trong khoan, nổ mìn...; hay trong sử dụng tại cộng đồng khi người dân khoan, cắt, phá dỡ, đập các tấm lợp, vật liệu có chứa amiăng, sử dụng các vật liệu chứa amiăng để làm đường, đổ làm móng nhà...

Tác hại của amiăng đến sức khỏe người lao động và cộng đồng được biết đến là gây bệnh bụi phổi - amiăng, ung thư phổi, ung thư trung biểu mô ác tính (màng phổi, màng bụng, màng tim), màng màng phổi, tràn dịch và dày màng phổi, ung thư

thực quản, buồng trứng. Người tiếp xúc với amiăng thường phát bệnh sau khi tiếp xúc rất lâu, từ 20 - 30 năm, thậm chí lâu hơn, nên thường đến khi người lao động, người dân phơi nhiễm với amiăng (trong sản xuất và đời sống) nghỉ hưu mới mắc bệnh.

Amiăng là chất gây ung thư nghề nghiệp nhiều nhất, ước tính gây ra 1/2 số ca tử vong do ung thư nghề nghiệp trên thế giới. Gánh nặng bệnh tật toàn cầu do amiăng là mỗi năm có hơn 100.000 người chết và hơn 1,5 triệu người phải sống với bệnh tật. Số người chết do ung thư phổi là 41.000 người. Số người chết do ung thư trung biểu mô ác tính là 59.000 người. Amiăng là nguyên nhân của 80% các trường hợp bị ung thư trung biểu mô ác tính ở người. Số người chết do ung thư trung biểu mô ác tính ngày càng gia tăng ở các nước phát triển đã sử dụng nhiều amiăng trong quá khứ.

Xu hướng bệnh liên quan đến amiăng ngày càng tăng

Đã có 148 trường hợp ung thư trung biểu mô được ghi nhận tại 9 trung tâm ghi nhận ung thư ở Việt Nam và có xu hướng ngày càng tăng. Tuy nhiên, việc chẩn đoán các bệnh ung thư, đặc biệt là ung thư trung biểu mô yêu cầu kỹ thuật cao về thiết bị và đội ngũ bác sĩ giỏi, hiện nay Việt

Nam mới chỉ đáp ứng một phần. Số liệu liên quan đến tiếp xúc amiăng tại các cơ sở sản xuất và trong khu dân cư gần nơi sản xuất tấm lợp, má phanh và các vật liệu bảo ôn, cách âm, cách nhiệt và các khu vực người dân sử dụng nhiều tấm lợp, cũng như thải bỏ, tiêu hủy hiện cũng chưa thống kê được.

Rất khó để kiểm soát mức độ an toàn đối với sức khỏe con người tại các cơ sở sản xuất và sử dụng amiăng tại Việt Nam cũng như trên thế giới. Các nghiên cứu trên thế giới đều cho thấy, amiăng có khả năng gây bệnh rất cao dù với mức độ tiếp xúc thấp và không thể sử dụng amiăng

một cách an toàn. WHO và Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO) đều khuyến nghị các nước loại bỏ sử dụng tất cả các loại amiăng để phòng chống các bệnh liên quan đến amiăng. Ngày 01/6/2006, ILO đã ra Nghị quyết đề nhắc lại rằng không được sử dụng Công ước số 162 của ILO (năm 1986) để biện minh cho việc tiếp tục sử dụng amiăng trắng.

Trong giai đoạn vừa qua, ngành y tế, lao động đã phối hợp với nhiều đơn vị nghiên cứu triển khai những hoạt động tập trung phòng chống các bệnh liên quan đến amiăng với sự hỗ trợ của Bộ Y tế - Lao động và Phúc lợi Nhật Bản thông qua WHO,

ILO như xây dựng Hồ sơ quốc gia về amiăng; chỉ đạo thực hiện hạn chế tối đa việc phơi nhiễm với amiăng tại cơ sở sản xuất và sử dụng amiăng; nâng cao năng lực giám sát môi trường lao động và chẩn đoán các bệnh liên quan đến amiăng; giám sát các trường hợp ung thư trung biểu mô tại cộng đồng; tuyên truyền về tác hại của amiăng và các biện pháp phòng chống. Tuy nhiên, công tác truyền thông vẫn còn yếu, nhất là cho đối tượng người lao động và cộng đồng dân cư.

BBT

(Tổng hợp từ nguồn:

Cục Quản lý

Môi trường Y tế, Bộ Y tế)

❖ Amiăng trắng có trong tấm lợp fibro-ximăng gây hại tới sức khỏe, là nguyên nhân của nhiều loại ung thư trên cơ thể người.

Vai trò của các tổ chức xã hội trong vận động chính sách ngừng sử dụng amiăng tại Việt Nam năm 2020

Phát biểu tại hội thảo “Sự tham gia của các tổ chức xã hội đóng góp Kế hoạch Hành động Quốc gia loại trừ các bệnh liên quan đến amiăng” do Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam (VUSTA) phối hợp với Cục Quản lý Môi trường Y tế - Bộ Y tế và Mạng vận động cấm sử dụng amiăng tại Việt Nam (Vn-BAN) (điều phối bởi Hội KH&KT An toàn và vệ sinh lao động Việt Nam (VOSHA)) tổ chức, TS Phan Tùng Mậu, Phó Chủ tịch VUSTA cho biết, với vai trò là tổ chức chính trị - xã hội được giao nhiệm vụ tư vấn, phản biện và giám định xã hội, trong thời gian qua, VUSTA và các Hội thành viên, các tổ chức trực thuộc đã tham gia tích cực vào các hoạt động vận động cấm sử dụng amiăng trắng tại Việt Nam.

Theo đó, các tổ chức xã hội trực thuộc VUSTA cũng đã phối hợp với Bộ Y tế, các đại biểu quốc hội, các chuyên gia và các tổ chức quốc tế như APHEDA, ILO, WHO trong nhiều hoạt động khác nhau như khảo sát, nghiên cứu, truyền thông, vận động chính sách, kiến nghị lên các cơ quan nhà nước, dự hội nghị quốc tế tại Thụy Sĩ... để thúc đẩy tiến trình cấm sử dụng amiăng ở Việt Nam. Kết quả của các hoạt động vận động tích cực này là sự ra đời của Công văn số 7307/VPCP-KGVX truyền đạt ý kiến của Phó Thủ tướng Hoàng Trung Hải (nguyên Bí thư Thành ủy Hà Nội), làm cơ sở định hướng cho các bộ, ngành liên quan trong hoạt động vận động cấm sử dụng amiăng, không phản đối đưa amiăng trắng vào Phụ lục III của Công ước Rotterdam. Đây là sự tiếp nối các hoạt động góp ý, giám sát thực thi Công văn 7307/VPCP-

KGVX của VUSTA và các tổ chức xã hội nói trên.

PGS.TS Lương Mai Anh, đại diện Cục Quản lý Môi trường Y tế, Bộ Y tế cũng đã trình bày cụ thể dự thảo đã trình bày Dự thảo Kế hoạch hành động quốc gia loại trừ các bệnh liên quan đến amiăng. Bộ Y tế hoan nghênh các nỗ lực vận động cấm sử dụng amiăng của các tổ chức xã hội tại Việt Nam là đại diện là Mạng vận động cấm sử dụng amiăng tại Việt Nam (Vn-BAN). Bộ Y tế sẽ là đầu mối của các cơ quan nhà nước liên quan để triển khai thực thi lộ trình cấm sử dụng amiăng tại Việt Nam trong thời gian sớm nhất có thể.

Theo PGS.TS Nguyễn An Lương, Chủ tịch (nay là Chủ tịch danh dự) Hội KH&KT An toàn và Vệ sinh Lao động Việt Nam, Việt Nam phải có cách hành xử thực tế với việc cấm amiăng. Mục tiêu không phải chỉ dừng lại ở việc cấm amiăng vào năm 2020 mà còn phải tính đến việc chăm lo cho những người bị phơi nhiễm với amiăng và có nguy cơ mắc các bệnh liên quan đến amiăng...

Ông Nguyễn Mạnh Hùng, Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký Hội Tiêu chuẩn và Bảo vệ Người tiêu dùng Việt Nam (nay là Chủ tịch Hội Bảo vệ Người tiêu dùng Việt Nam) đã đề cập đến các quyền của người tiêu dùng trong vấn đề liên quan đến amiăng gồm: Quyền thông tin của người tiêu dùng (cảnh báo độc hại, hướng dẫn sử dụng, hướng dẫn xử lý khi tầm lợp trở thành phế liệu), quyền được an toàn (không sử dụng tầm lợp có chứa amiăng, dùng sản phẩm không amiăng để thay thế), quyền được bồi thường (khi bị phơi nhiễm do chất độc của amiăng).

PV

Thực trạng sản xuất và sử dụng amiăng trên thế giới

Trước đây: Nga, Trung Quốc, Brazil và Kazakhstan là bốn nước sản xuất hàng đầu trên thế giới, chiếm trên 90% sản lượng amiăng trên thế giới, trong đó Nga là nước sản xuất nhiều nhất, chiếm 50,3% vào năm 2012, trong đó 3 phần 4 để xuất khẩu. Trước năm 2010, Canada đã từng là nước khai thác và sản xuất lớn trên thế giới nhưng từ năm 2012 đã ngừng sản xuất và cấm sử dụng từ năm 2018. Brazil cũng đã cấm sản xuất và sử dụng amiăng từ năm 2018.

Về sử dụng amiăng: Nga tuy là nước sản xuất amiăng nhiều nhất thế giới nhưng mức tiêu thụ đang giảm dần, Trung Quốc hiện là nước đang dẫn đầu, chiếm khoảng 25% sản lượng tiêu thụ của thế giới (tương đương với trên 500.000 tấn/năm). Tuy nhiên, trên thực tế, các quốc gia này cũng đã giảm mạnh lượng tiêu thụ amiăng, họ chỉ sử dụng amiăng với số lượng rất nhỏ trong một số ngành công nghiệp như má phanh, bảo ôn... Đến nay, chỉ có 5 nước tiêu thụ trên 50.000 tấn mỗi năm gồm 2 nước có khai thác và xuất khẩu amiăng (Nga và Trung Quốc), và 3 nước nhập khẩu amiăng (trong đó có Ấn độ, Indonesia và Uzbekistan).

Hiện nay trên thế giới, 66 quốc gia đã cấm tất cả các loại amiăng. Chỉ còn một vài nước còn sử dụng trên 50.000 tấn amiăng trong sản xuất như Indonesia, Ấn độ, Nga, Trung quốc và Uzbekistan. Chính phủ các nước sản xuất nhiều amiăng như Nga, Kazakhstan, Zimbabwe, Trung Quốc đều yêu cầu ghi cảnh báo trên bao bì amiăng dòng chữ “Sản phẩm này gây hại cho sức khỏe của bạn”, “Hit phải bụi amiăng có thể gây nguy hiểm nghiêm trọng tới sức khỏe”.

Thực trạng sản xuất và sử dụng amiăng tại Việt Nam

Hiện nay, Việt Nam nhập khẩu amiăng chủ yếu từ Nga (chiếm 85%), Trung Quốc, Kazakhstan.

Bức tranh toàn cầu và Thực trạng

❖ Tấm lợp fibroximăng được sử dụng khá phổ biến ở vùng đồi

Ở Việt Nam, amiăng trắng được sử dụng chủ yếu trong sản xuất tấm lợp Fibroximăng. Năm 2012, Việt Nam đứng thứ 6 trên thế giới về tiêu thụ amiăng với gần 79.000 tấn, nhưng trong vài năm gần đây lượng tiêu thụ amiăng đã giảm đáng kể. Sản phẩm chứa amiăng ở Việt Nam khi tiêu thụ trên thị trường không được dán nhãn cảnh báo sức khỏe như các nước; trong khi đó, công tác an toàn vệ sinh lao động cũng như giám sát sức khỏe định kỳ cho những người lao động tại các cơ sở sản xuất có tiếp xúc với amiăng còn rất nhiều hạn

về sử dụng amiăng tại Việt Nam

ng bào DTTS, miền núi.

chế. Những năm qua, thông qua các hoạt động của Vn – BAN, của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam (VUSTA) và một số tổ chức thành viên thuộc Vn – BAN, của các phương tiện truyền thông nên nhận thức của cộng đồng về tác hại của amiăng và các sản phẩm chứa amiăng như tấm lợp chứa amiăng (AC) đã tăng lên rõ rệt. Tuy nhiên, vẫn còn hiện tượng sử dụng không an toàn tấm lợp AC, như khoan, cắt, nghiền khô, đập phá vỡ tấm lợp làm phát tán bụi amiăng ra môi trường, ảnh hưởng đến sức khỏe cộng đồng.

Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) và Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO) đều đã khẳng định tất cả các loại amiăng đều độc hại và là nguyên nhân chính gây ung thư trung biểu mô và hàng loạt các bệnh tật khác liên quan, đồng thời khuyến cáo không có ngưỡng an toàn đối với tất cả các loại amiăng, bao gồm cả amiăng trắng. Nếu tiếp tục sử dụng amiăng trắng thì Việt Nam sẽ phải gánh chịu những tổn thất về xã hội và sức khỏe vô cùng lớn. Thời gian ủ bệnh dài, tiền sử bệnh khó được khai thác dẫn đến việc khó chẩn đoán, các triệu chứng lâm sàng đối với bệnh liên quan đến amiăng mờ nhạt và không đặc hiệu, khi sử dụng tấm lợp AC thì không thể kiểm soát được việc tiếp xúc trong khi đó có hàng chục triệu người Việt Nam đang sử dụng tấm lợp và khoảng vài ngàn lao động thuộc ngành nghề sản xuất tấm lợp AC. Do bệnh rất khó được chẩn đoán đúng nên các xét nghiệm đòi hỏi kỹ thuật cao, không phải tuyến nào cũng có thể xét nghiệm, chữa trị được nên chi phí điều trị rất đắt đỏ. Theo tính toán của Bộ Y tế thì cần từ 210 - 310 triệu đồng để điều trị cho mỗi ca bệnh và từ khi phát hiện thì thời gian sống của người bệnh cũng chỉ đạt từ 6 tháng đến 2 năm.

Theo tính toán của các chuyên gia quốc tế thì nếu Việt Nam tiếp tục tiêu thụ khoảng 60.000 tấn/năm như những năm trước đây thì trong khoảng 25 năm tới, sẽ có 300 ca mắc ung thư trung biểu mô mỗi năm và 1.200 - 1.800 ca ung thư phổi do tiếp xúc với amiăng trắng, đây là chưa kể các bệnh có liên quan đến amiăng khác.

Nếu thực hiện ngừng sử dụng amiăng trắng và tuyên truyền để người dân thực hiện dỡ bỏ và loại bỏ an toàn khi tấm lợp chứa amiăng trắng bị hỏng thì sẽ tránh được nhiều ca tử vong và tiết kiệm được nhiều chi phí cho cá nhân, gia đình và toàn xã hội.

BBT

(Tổng hợp từ nguồn: Ủy ban về Các Vấn đề Xã hội - Quốc hội khóa XIV)

Trước tình trạng sản xuất, sử dụng và nguy cơ mắc các bệnh nghề nghiệp do làm việc, sử dụng tấm lợp chứa amiăng đáng báo động như ở Việt Nam hiện nay, một số tổ chức xã hội - nghề nghiệp, là thành viên của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam (VUSTA) đã có văn bản chính thức kiến nghị Chính phủ có lộ trình ngừng sử dụng amiăng từ năm 2020.

Văn bản nêu rõ: Amiăng là loại khoáng chất silicat dạng sợi, được sử dụng để làm nguyên liệu chế tạo nhiều loại sản phẩm trong các ngành công nghiệp, xây dựng, đặc biệt là để sản xuất tấm lợp amiăng - xi măng (AC). Amiăng được sử dụng từ rất lâu, nhưng mãi đến đầu những năm 70 của thế kỷ trước, các nhà khoa học mới phát hiện ra mặt trái của nó là có nhiều tác hại đến sức khỏe con người. Cuối những năm 80 của thế kỷ trước, người ta phát hiện hàng loạt người tử vong do các bệnh phổi liên quan đến amiăng như ung thư phổi, ung thư trung biểu mô, bệnh bụi phổi...

Mấy năm qua, nhờ sự vào cuộc của nhiều nhà khoa học, tổ chức trong và ngoài nước (VUSTA, WHO, ILO, APHEDA...) trong việc

Kiến nghị ngừng sử dụng a

tuyên truyền về tác hại của amiăng đến sức khỏe con người, nên Việt Nam đã ghi nhận sự suy giảm của lượng amiăng trong sản xuất tấm lợp AC và các lĩnh vực khác. Tuy nhiên, Việt Nam vẫn đứng trong top những nước sử dụng amiăng trắng nhiều nhất trên thế giới. Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), Cơ quan Nghiên cứu Ung thư quốc tế cũng như nhiều nước công nghiệp phát triển như Mỹ, Đức, Nhật Bản, Australia, Liên minh Châu Âu đều khẳng định tất cả các loại amiăng, bao gồm amiăng trắng là chất gây ung thư cho con người, không có ngưỡng an toàn trong việc sử dụng amiăng, và cách thức hiệu quả nhất là ngừng sử dụng amiăng trong sản xuất và đời sống.

Việt Nam bắt đầu tham gia Công ước Rotterdam về thủ tục thỏa thuận thông báo trước đối với một số hóa chất và thuốc bảo vệ thực vật nguy hại trong thương mại quốc tế nhằm bảo vệ sức khỏe con người và môi trường vào năm 2007. Công ước này đã đưa amiăng nâu và xanh vào Phụ lục III - các hóa chất độc hại, nhưng chưa đưa amiăng trắng vào, do có 7/154 quốc gia chưa

❖ Tấm lợp fibro-xi măng được sản xuất từ

đồng thuận (có Việt Nam), trong đó 6 quốc gia khai thác và xuất khẩu amiăng trắng, duy nhất có Việt Nam là nước nhập khẩu. Từ năm 2013 - 2015, do ý kiến của nhiều bộ, ngành, các tổ chức chính trị - xã hội, xã hội - nghề nghiệp, và các nhà khoa học trong nước, Chính phủ đã đồng ý để Việt Nam bỏ phiếu trắng tại Hội nghị Rotterdam 2015. Đến năm 2017, Chính phủ Việt Nam đã bỏ phiếu ủng hộ đưa amiăng trắng vào Phụ lục III tại Hội nghị Rotterdam 2017.

Tuy nhiên, kết quả này chưa làm các nhà khoa học yên tâm, bởi theo Quyết định 1469 ngày 22/8/2014 của Thủ tướng, đến năm 2020 Việt Nam mới bắt đầu có lộ trình ngừng sử dụng amiăng trắng cho đến năm 2030; dù

Amiăng trắng từ năm 2020

Amiăng trắng có chứa nhiều chất độc hại.

tháng 8/2014, WHO và ILO đã gửi thư đến Thủ tướng, các Phó Thủ tướng và một số bộ, ngành, nêu rõ: “Amiăng trắng là nguyên nhân gây ung thư phổi, ung thư trung biểu mô, bệnh phổi amiăng, ung thư vòm họng và ung thư buồng trứng. Mỗi năm, trên thế giới có 107.000 người chết do các bệnh liên quan đến amiăng”.

WHO và ILO đã đề nghị Việt Nam không tiếp tục sử dụng amiăng trắng sau 2020 và cần nhanh chóng xây dựng lộ trình giảm dần sử dụng amiăng trắng.

Tuy nhiên, các nhà khoa học cho rằng từ đó đến nay, vẫn còn một số cơ quan, tổ chức, trong đó có Hiệp hội Tấm lợp vẫn cố ý đi ngược lại xu hướng của thế giới trong việc ngừng sử dụng

amiăng trắng, bất chấp cảnh báo của WHO, ILO và Bộ Y tế Việt Nam; hơn nữa “có ý kiến còn cố ý biện minh cho sự không độc hại của amiăng và đang lợi dụng sự khó khăn của người nghèo để bán những tấm lợp có chứa amiăng độc hại cho người dân ở vùng sâu, vùng xa... nhằm bảo vệ lợi ích của họ”.

Do đó, các nhà khoa học thuộc VUSTA đã kiến nghị Chính phủ 9 điểm, trong đó có việc thực hiện lộ trình ngừng sử dụng amiăng trắng từ 2020; các doanh nghiệp sản xuất tấm lợp có amiăng phải ghi rõ trên nhãn mác về sự độc hại của vật liệu này để người dân biết và lựa chọn...

Trước kiến nghị của một số thành viên thuộc Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam, Văn phòng Chính phủ đã có Thông báo số 7307/VPCP-KGVX ngày 19/9/2014 của Văn phòng Chính phủ về triển khai đánh giá và kiểm soát tác hại vật liệu amiăng trắng đến sức khỏe con người: “... giao các Bộ: Xây dựng, Y tế, Lao động - Thương binh và Xã hội, Tài nguyên và Môi trường nghiên cứu, áp dụng kinh nghiệm quản lý quốc tế và

tăng cường kiểm tra, giám sát đối với hoạt động sản xuất và sử dụng amiăng trắng về môi trường làm việc; điều kiện an toàn, bảo hộ lao động; điều kiện và tiêu chí bệnh nghề nghiệp; tiêu chuẩn chất lượng sản phẩm; quy định về xử lý môi trường với các sản phẩm thải bỏ có chứa amiăng trắng là chất thải nguy hại” và đến năm 2017, Văn phòng Chính phủ đã có văn bản 7232/VPCP-KGVX ngày 11/7/2017 giao Bộ Xây dựng chủ trì, phối hợp với các bộ/ngành liên quan đề xuất cụ thể lộ trình dừng sử dụng amiăng trắng phù hợp với việc tìm vật liệu sản xuất tấm lợp thay thế, đáp ứng yêu cầu và khả năng chi trả của người dân tại các khu vực khó khăn. Văn phòng Chính phủ cũng đã giao Bộ Y tế phối hợp với các bộ/ngành liên quan xây dựng Kế hoạch hành động quốc gia loại trừ các bệnh liên quan đến amiăng giai đoạn 2020 và định hướng đến năm 2030 đảm bảo toàn diện, khoa học, phù hợp với thực tiễn Việt Nam và các thông lệ quốc tế, trong đó cần xác định rõ biện pháp xử lý sản phẩm thải bỏ có chứa amiăng trắng và các biện pháp giảm thiểu tác động của amiăng trắng đối với sức khỏe người dân và môi trường Việt Nam.

V.HÂN

Cấm sử dụng amiăng

Cấm sử dụng amiăng là biện pháp hiệu quả nhất nhằm ngăn chặn những hệ lụy của amiăng đến sức khỏe con người. Một hội thảo khoa học lớn diễn ra năm 2014 do Bộ Y tế, Bộ Khoa học và Công nghệ và Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) phối hợp tổ chức tại Hà Nội đã đề cập rất sâu đến nội dung này.

Tại hội thảo này, các đại diện của các bộ/ngành đã đưa ra các ý kiến xoay quanh vấn đề giảm thiểu ảnh hưởng của amiăng đến sức khỏe con người một cách tích cực nhất.

Theo Bộ Y tế, tại thời điểm năm 2014, Việt Nam là một trong 10 nước sử dụng amiăng nhiều nhất thế giới. Trong khi đó, qua các nghiên cứu của WHO và cơ quan nghiên cứu ung thư quốc tế khuyến cáo amiăng là một chất có khả năng gây ung thư và các bệnh về phổi. Trước sự độc hại do amiăng gây ra cho sức khỏe con người, Bộ Y tế đã ban hành Thông tư hướng dẫn quản lý vệ sinh lao động, sức khỏe người lao động và bệnh nghề nghiệp, trong đó có các bệnh liên quan đến amiăng đã được đưa vào Danh mục bệnh nghề nghiệp được bảo hiểm ở Việt Nam.

Đại diện của Bộ Khoa học và Công nghệ cũng nêu ý kiến cho thấy ở các quốc gia phát triển, amiăng chỉ được sử dụng trong công nghệ quốc phòng, nhà máy điện hạt nhân. Tuy nhiên, ở Việt Nam, amiăng trắng chủ yếu dùng để sản xuất tấm lợp, thậm chí tại các vùng cao người dân còn sử dụng tấm lợp amiăng để hứng nước mưa dùng cho sinh hoạt, vô hình chung người dân đã sử dụng nước có

niễm amiăng. Do đó, Bộ Khoa học và Công nghệ cũng đề nghị cần phải sử dụng các vật liệu khác thay thế amiăng nhằm bảo vệ sức khỏe người dân.

Trong khuôn khổ hội thảo, PGS.TS Trần Văn Thuận, Giám đốc Bệnh viện K Trung ương cho rằng, amiăng là một chất gây ung thư, đặc biệt tỷ lệ mắc bệnh ung thư phổi, ung thư trung biểu mô cao ở nhóm người tiếp xúc với amiăng trên 30 năm. Tác hại tiềm tàng của amiăng không chỉ trên sức khỏe của người lao động mà còn có tác hại đối với cả những người sinh sống tiếp xúc với amiăng. Thời

là cách hiệu quả nhất

Chính vì gánh nặng bệnh tật và tài chính do các bệnh liên quan đến amiăng gây ra mà cả WHO và ILO (Tổ chức Lao động Quốc tế) đều khuyến nghị cấm hoàn toàn mọi dạng amiăng là cách hiệu quả nhất để loại bỏ các bệnh liên quan đến amiăng.

Các vấn đề được đặt ra trong Hội thảo là những vấn đề lớn. Sau hội thảo này, dựa trên khuyến cáo của WHO, ILO đồng thời với trách nhiệm bảo vệ sức khỏe cho người lao động và cộng đồng, Bộ Y tế đã đề nghị Chính phủ giao Bộ Y tế chủ trì xây dựng “Kế hoạch hành động quốc gia loại bỏ các bệnh do amiăng”. **TÂM MINH**

gian ủ bệnh sau khi tiếp xúc với amiăng thường kéo dài 20 - 30 năm, người lao động thường phát bệnh khi đã nghỉ hưu và các hạn chế trong việc lưu giữ hồ sơ, thông tin, thống kê báo cáo nên việc nghiên cứu một cách đầy đủ về tác hại của amiăng ở nhiều nước đang phát triển còn gặp nhiều khó khăn. Tuy nhiên, các nghiên cứu của WHO cho thấy, mỗi năm trên toàn cầu có tới hơn 100.000 người chết và hơn 1,5 triệu người phải sống trong tình trạng sức khỏe kém, ốm đau, bệnh tật vì các bệnh có liên quan đến amiăng như ung thư phổi, bụi phổi.

Khả năng sản xuất **tầm lợp** không sử dụng amiăng tại Việt Nam

Tình hình nghiên cứu vật liệu thay thế amiăng trong sản xuất tầm lợp tại Việt Nam

Việc nghiên cứu vật liệu thay thế amiăng trong sản xuất tầm lợp tại Việt Nam được bắt đầu từ sau khi Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định 115/2001/QĐ-TTg vào năm 2001. Một số cơ quan nghiên cứu như Viện Vật liệu Xây dựng - Bộ Xây dựng, Viện Công nghệ - Bộ Công Thương đã tiến hành một số đề tài/dự án cấp Bộ và cấp Nhà nước nhằm tìm kiếm công nghệ và vật liệu thay thế amiăng trong sản xuất tầm lợp. Nhóm nghiên cứu của Viện Công nghệ - Bộ Công Thương đã thành công trong việc đưa kết quả nghiên cứu vào sản xuất trên qui mô công nghiệp vào năm 2007. Kết quả nghiên cứu này cũng đã được Cục Sở hữu trí tuệ - Bộ KHCN cấp Bằng Độc quyền sáng chế “Quy trình và dây chuyền thiết bị sản xuất tầm lợp không sử dụng amiăng” số 8375 ngày 12/4/2010.

Sản phẩm tầm lợp không amiăng được cấu thành bởi khá nhiều vật liệu như xi măng, sợi PVA, bột giấy, bụi silica và một số phụ gia khác với công nghệ sản xuất khá phức tạp. Trong đó, sợi amiăng thường được thay thế bằng loại sợi nhân tạo PVA (Polyvinil Alcohol). Ngoài sợi PVA, cũng đã có một số loại sợi khác được nghiên cứu sử dụng thay thế nhằm tăng chất lượng, giảm giá thành của sản phẩm như sợi PP, PVC, PAN... Các loại sợi thay thế này đều không gây nguy hiểm cho sức khỏe con người và đã được sử dụng rộng rãi trong các sản phẩm thông thường trong ngành may mặc,

❖ Bằng Độc quyền sáng chế “Quy trình và dây chuyền thiết bị sản xuất tầm lợp không sử dụng amiăng” số 8375 do Cục Sở hữu Trí tuệ, Bộ KH&CN cấp tháng 4/2010.

giày dép, túi xách tay, mũ bảo hiểm cho người đi xe máy... Bản chất sự an toàn này nằm ở chỗ các loại sợi được sử dụng thay thế amiăng trong sản xuất tầm lợp đều là sợi nhân tạo, có đường kính khá lớn (trên 10 μm), chiều dài từ 3 - 6mm và rất bền, khó bị phân tách khi sản xuất nên không thể đi vào hệ thống hô hấp của con người như trường hợp sợi amiăng.

Trên thực tế, Việt Nam đã có nhiều cơ hội thuận lợi để chuyển đổi, thay thế việc sử dụng amiăng trong sản xuất tầm lợp từ sau năm 2001. Nhà nước đã có chính sách và sự hỗ trợ trong việc nghiên cứu vật liệu

thay thế amiăng trong sản xuất tấm lợp thông qua các đề tài, dự án cấp Nhà nước được giao cho các cơ quan nghiên cứu có kinh nghiệm. Mặt khác, một số Bộ, ngành quản lý nhà nước, một số tổ chức phi chính phủ đã bắt tay vào nghiên cứu các giải pháp giảm thiểu tác hại và kiểm soát chặt chẽ việc sử dụng amiăng trong sản xuất... từ khá sớm. Về mặt thị trường, nhu cầu về sản phẩm không chứa amiăng trên thị trường nội địa và quốc tế gia tăng do quan ngại hậu quả xấu của amiăng đối với sức khỏe con người. Tuy nhiên, hiện nay việc chuyển đổi sang sản xuất sản phẩm không chứa amiăng vẫn gặp nhiều thách thức không nhỏ. Các chính sách của Nhà nước chưa cụ thể nên chưa tạo ra được động lực cho các doanh nghiệp đã và sẽ chuyển đổi sang sản xuất sản phẩm không amiăng. Công tác nghiên cứu, triển khai sản xuất các sản phẩm không amiăng vẫn chưa được chú trọng đúng mức, các nghiên cứu dài hơi, có hệ thống mới chỉ được triển khai chủ yếu ở Bộ Công Thương và Bộ Khoa học và Công nghệ. Thông tin về sản phẩm không amiăng hiện còn rất thiếu rõ ràng (về độ bền, khả năng tiếp nhận công nghệ, giá thành sản phẩm...), thiếu sự phối hợp thông tin giữa các đơn vị nghiên cứu và đơn vị quản lý, người làm chính sách, dư luận xã hội...

Khả năng thay thế amiăng trong sản xuất tấm lợp tại Việt Nam

Đúng về mặt công nghệ, việc sản xuất tấm lợp không sử dụng amiăng phức tạp hơn so với công nghệ cũ, đòi hỏi đầu tư thiết bị và quy trình công nghệ. Kinh phí đầu tư thêm trang thiết bị để hoán cải dây chuyền cũ sang dây chuyền mới chiếm khoảng 20- 30% tổng giá trị dây chuyền. Muốn chuyển đổi thành công sang sản xuất sản phẩm không chứa amiăng, nhà sản xuất cần sử dụng nguyên vật liệu đảm

bảo chất lượng tốt, đầu tư máy móc thiết bị, quy trình công nghệ phù hợp và chú trọng đào tạo bồi dưỡng nhân lực.

Ngay từ 2002, sau khi Quyết định 115/2001/QĐ-TTg được ban hành, Viện Công nghệ - Bộ Công Thương đã triển khai đề tài nghiên cứu cấp Bộ "Nghiên cứu và thử nghiệm công nghệ sản xuất tấm lợp không sử dụng amiăng". Từ đó, đã liên tiếp triển khai hàng loạt đề tài cấp Bộ và cấp Nhà nước để hoàn thiện công nghệ và thiết bị cho sản xuất sản phẩm không amiăng. Từ 2003 - 2005, triển khai đề tài cấp Nhà nước KC.06.15 "Nghiên cứu thiết kế, chế tạo và thử nghiệm dây chuyền sản xuất tấm lợp không sử dụng amiăng". Kết quả là năm 2007, Viện Công nghệ đã thiết kế, chế tạo và vận hành dây chuyền sản xuất tấm lợp không sử dụng amiăng đầu tiên tại Công ty CP Tân Thuận Cường, tỉnh Hải Dương. Từ năm 2012 đến tháng 6/2014 triển khai Dự án sản xuất thử nghiệm cấp Nhà nước "Hoàn thiện công nghệ chế tạo dây chuyền sản xuất tấm sóng, tấm phẳng không amiăng công suất 3 triệu m²/năm".

Sản phẩm tấm lợp không amiăng của Công ty CP Tân Thuận Cường đã đạt tiêu chuẩn Nhật Bản JIS A 5430:2004 và từ năm 2008 đến nay đã được xuất khẩu thường xuyên sang Hàn Quốc và các quốc gia khác.

Nhiều nước trên thế giới như Lào, Thái Lan, Indonesia, Malaysia, Sri Lanka, Iran, Uzbekistan... đã học hỏi và áp dụng kinh nghiệm này của Việt Nam. Hiện nhóm chuyên gia nghiên cứu của Bộ Công Thương vẫn đang tiến hành tư vấn công nghệ cho các nước này. Đó cũng là một sự khích lệ rất lớn để Việt Nam tiếp tục nghiên cứu và phát triển sản xuất tấm lợp không amiăng.

TS ĐỖ QUỐC QUANG

(nguyên Viện phó
Viện Công nghệ, Bộ Công Thương)

Phơi nhiễm với Amiăng

Phơi nhiễm với amiăng xảy ra khi hít vào những sợi mảnh chủ yếu từ không khí bị ô nhiễm trong môi trường làm việc cũng như từ không khí xung quanh trong vùng phụ cận của điểm nguồn hay không khí trong nhà có chứa các nguyên vật liệu có sợi amiăng. Mức độ phơi nhiễm cao nhất xảy ra trong khi đóng gói lại các công cụ để chứa amiăng, trộn lẫn với các nguyên vật liệu thô khác và cắt khô các sản phẩm có chứa amiăng bằng các công cụ dễ mài mòn. Phơi nhiễm cũng có thể xảy ra trong khi lắp đặt và sử dụng các sản phẩm có chứa amiăng và bảo trì xe cộ. Có hai dạng phơi nhiễm với Amiăng:

Phơi nhiễm phi nghề nghiệp

Phơi nhiễm phi nghề nghiệp là phơi nhiễm xảy ra trong môi trường sống, có thể là do phơi nhiễm trong nhà có sử dụng các vật liệu chứa amiăng, không khí ô nhiễm từ những ngành công nghiệp liên quan tới amiăng hoặc sử dụng các vật liệu mài mòn có chứa amiăng, hoặc các khoáng chất amiăng có trong tự nhiên.

Phơi nhiễm nghề nghiệp

Phơi nhiễm nghề nghiệp là phơi nhiễm xảy ra khi hít trực tiếp những sợi amiăng từ

không khí bị ô nhiễm trong môi trường làm việc. Mức độ phơi nhiễm cao nhất xảy ra trong khi đóng bao sợi amiăng; xé bao, nghiền, đánh tơi sợi amiăng trong quy trình sản xuất tấm lợp AC...; nghiền, cắt khô các sản phẩm có chứa amiăng... Phơi nhiễm cũng có thể xảy ra trong khi lắp đặt và sử dụng các sản phẩm có chứa amiăng và bảo trì xe cộ. Phơi nhiễm khí hít vào, và ở mức thấp hơn, nuốt vào xảy ra khi khai thác mỏ và nghiền amiăng (hoặc các khoáng chất khác bị nhiễm lẫn với amiăng), sản xuất hay sử dụng các sản phẩm có chứa amiăng, và các ngành công nghiệp xây dựng, ô tô và thải loại amiăng (kể cả việc vận chuyển và loại bỏ chất thải có chứa amiăng).

Viện Vệ sinh và An toàn Lao động Quốc gia (NIOSH) ở Hoa Kỳ đã ước tính rằng

năm 2002 có 44.000 thợ mỏ có thể đã bị phơi nhiễm amiăng trong khi khai thác mỏ amiăng và một số khoáng chất trong đó amiăng có thể đã là một chất gây ô nhiễm tiềm tàng. Năm 2008, Cơ quan An toàn và Vệ sinh Lao động (OSHA) ở Hoa Kỳ đã ước tính rằng có 1,3 triệu người lao động trong ngành xây dựng và công nghiệp chung phải đối mặt với việc phơi nhiễm amiăng đáng kể khi làm việc. Tại châu Âu, dựa trên việc phơi nhiễm nghề nghiệp đã biết và các chất gây ung thư nghi ngờ thu thập được trong các năm từ 1990 - 1993, cơ sở dữ liệu CAREX (CARcinogen EXposure) đã ước tính là có tổng số 1,2 triệu người lao động bị phơi nhiễm với amiăng trong 41 ngành công nghiệp ở các quốc gia thành viên của Liên minh châu Âu.

THANH LOAN (ghi)

Tất cả các loại amiăng đều gây ung thư ở người

Ít nhất có 222.000 người chết hằng năm do ung thư phổi, ung thư trung biểu mô và bụi phổi amiăng do bị phơi nhiễm nghề nghiệp với amiăng.

Phơi nhiễm với amiăng xảy ra khi hít phải những sợi mảnh từ không khí bị ô nhiễm trong môi trường làm việc cũng như từ không khí xung quanh có chứa sợi amiăng. Mức độ phơi nhiễm cao nhất xảy ra trong khi đóng bao, xé bao chứa amiăng, nghiền, đánh tơi sợi amiăng, trộn amiăng với các nguyên vật liệu thô khác trong sản xuất

tấm lợp AC... và nghiền cắt, khoan, đập phá nhà, công trình, vật liệu có chứa amiăng... Phơi nhiễm cũng có thể xảy ra trong khi lắp đặt và sử dụng các sản phẩm có chứa amiăng và bảo trì xe cộ. Các nguyên vật liệu có chứa amiăng trắng và/hoặc amphibole sợi vẫn còn tồn tại ở các tòa nhà và tiếp tục làm gia tăng phơi nhiễm với cả amiăng trắng và amphibole trong việc bảo trì, sửa chữa, di dời và phá hủy.

Năm 2014, ước tính 125 triệu người trên thế giới đang bị phơi nhiễm với amiăng (chủ yếu là amiăng trắng) tại nơi làm việc.

PHƯƠNG THU

Thành công bước đầu của mô hình thí điểm “Cộng đồng nói không với amiăng”

Mô hình “Cộng đồng nói không với amiăng” được thiết lập bởi các tổ chức xã hội, nhằm đẩy mạnh công tác truyền thông, nâng cao nhận thức của người dân về tác hại của amiăng và từ đó nhân rộng ra mô hình cả nước, hướng đến hạn chế sử dụng tấm lợp có chứa amiăng ở các thôn, xã.

Mạng lưới Vận động dùng sử dụng amiăng tại Việt Nam (Vn-BAN) đã tổ chức Hội thảo Tổng kết Dự án mô hình thí điểm “Cộng đồng nói không với amiăng” tại phường Phùng Chí Kiên, TP Bắc Kạn ngày 10/9/2016. Tham dự hội thảo có đại diện của Vn-BAN, các chuyên gia, các nhà khoa học và một số đơn vị liên quan ở Trung ương và địa phương; đại diện Đảng ủy, UBND, các đoàn thể và các hộ dân tham gia Dự án của Phường Phùng Chí Kiên.

Hội thảo đã được nghe Vn-BAN báo cáo tổng kết Dự án, nêu rõ yêu cầu cần xây dựng một mô hình “Cộng đồng nói không với amiăng” tại một địa phương trong năm 2016, nhằm nâng cao nhận thức của người dân và từ đó nhân rộng mô hình ở các thôn, xã.

Dự án do NGO-IC, cơ quan điều phối của Vn-BAN, phối hợp với chính quyền địa phương và Trung tâm Hỗ trợ Phát triển bền vững Việt Bắc (Việt Bắc CSC) cùng thực hiện trong khoảng thời gian từ tháng 4 - 9/2016 và được sự tham gia tự nguyện của người dân. Với nhiều nỗ lực và bằng các phương pháp tiến hành phù hợp, trong khoảng thời gian gần 6 tháng, dự án đã thực hiện đầy đủ các hoạt động

❖ Quang cảnh Hội thảo.

như đã cam kết. Đã có 30 hộ dân thay thế xong tấm lợp AC trên mái nhà của gia đình, với tổng diện tích tấm lợp được tháo dỡ là 2.690m². Trung bình diện tích tấm lợp thay thế là 90m²/ hộ (hộ nhỏ nhất là 30m² và hộ lớn nhất là 130m²). 100% mái lợp dỡ bỏ đã được thu gom, chuyển về địa điểm tập kết và xử lý (tại bãi rác thải của TP Bắc Kạn).

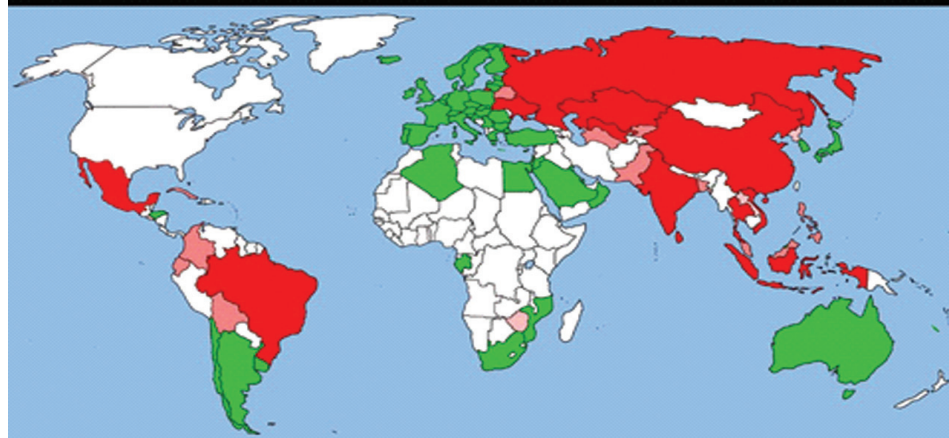
Sau khi nghe báo cáo kết quả của Dự án, các đại biểu hộ dân thảo luận, tham gia nhiều ý kiến đóng góp chỉ ra một số điểm còn bất cập cần rút kinh nghiệm. Trong đó, cần đẩy mạnh hơn nữa việc tuyên truyền về tác hại của amiăng ở địa phương, nhất là ở các vùng sâu vùng xa; thiết kế dự án cần tính đến phương án tổng thể hỗ trợ người dân kiên cố hóa nhà của chứ không chỉ mỗi vấn đề mái lợp.

Mô hình thí điểm “cộng đồng nói không với amiăng” đã thu được kết quả rất đáng khích lệ, góp phần nâng cao nhận thức của người dân cũng như chính quyền địa phương về sự độc hại của amiăng đối với sức khỏe con người. Tuy nhiên cần có quy trình chuẩn về xử lý phế thải amiăng đã qua sử dụng.

PV

Tình hình tiêu thụ và các quốc gia cùng vùng lãnh thổ đã cấm hoàn toàn amiăng - 2015

Asbestos Consumption and National Bans – 2015

<500 tonnes
 500-2000 tonnes
 2000-10,000 tonnes
 >10,000 tonnes
 Bans

Sources: USGS Apparent Consumption data (2015) and IBAS National Ban Lists

Compiled by: International Ban Asbestos Secretariat

10 nước dẫn đầu về sử dụng amiăng năm 2015

Brazil	163.350
Trung Quốc	287.550
Ấn Độ	369.900
Indonesia	120.150
Mexico	12,150
Nga	124,200
Sri Lanka	35,100
Thailand	36,450
Uzbekistan	56,700
Việt Nam	60,750

Chính sách của Nhà nước về **dùng sử dụng amiăng**

Năm 2001: Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 115/2001/QĐ-TTg nêu rõ “Ngành công nghiệp vật liệu xây dựng cần có kế hoạch nghiên cứu và sử dụng vật liệu thay thế cho amiăng trong sản xuất tấm lợp. Kiểm tra nghiêm ngặt các cơ sở sản xuất tấm lợp sử dụng amiăng hiện có theo tiêu chuẩn môi trường và y tế, không tăng sản lượng và không đầu tư mới cơ sở sản xuất tấm lợp sử dụng amiăng. Từ năm 2004, không được sử dụng vật liệu amiăng trong sản xuất tấm lợp”.

Năm 2014: Quyết định của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch tổng thể phát triển vật liệu xây dựng Việt Nam đến năm 2020 và định hướng đến năm 2030 có nêu “Từ nay đến năm 2020 đầu tư mới và đầu tư mở rộng các dây chuyền sản xuất tấm lợp xi măng sợi (chứ không phải tấm lợp AC. Ngành vật liệu xây dựng đã lập lò, đánh tráo khai niệm này để nâng công xuất sản xuất tấm lợp AC lên trên 100 triệu m²/năm - tác giả) để có tổng công suất thiết kế trên cả nước đạt khoảng 106 triệu m²/năm”. (Trong quyết định nêu nhu cầu năm 2015 là 96,3 triệu m²) và trong phần định hướng phát triển vật liệu xây dựng đến năm 2030 đòi hỏi tấm lợp có nêu là: “Xây dựng lộ trình giảm dần tiến tới chấm dứt việc sử dụng sợi amiăng chrysotile trong sản xuất vật liệu lợp”.

Năm 2014: Thông báo số 7307/VPCP-KGVX ngày 19/9/2014 của Văn phòng Chính phủ về triển khai đánh giá và kiểm soát tác hại vật liệu amiăng trắng đến sức khỏe con người: “... giao các Bộ: Xây dựng, Y tế, Lao động - Thương binh và Xã hội, Tài nguyên và Môi trường nghiên cứu,

áp dụng kinh nghiệm quản lý quốc tế và tăng cường kiểm tra, giám sát đối với hoạt động sản xuất và sử dụng amiăng trắng về môi trường làm việc; điều kiện an toàn, bảo hộ lao động; điều kiện và tiêu chí bệnh nghề nghiệp; tiêu chuẩn chất lượng sản phẩm; quy định về xử lý môi trường với các sản phẩm thải bỏ có chứa amiăng trắng là chất thải nguy hại”.

Năm 2017: Văn bản số 7232/VPCP-KGVX của Văn phòng Chính phủ ngày 11/7/2017 giao Bộ Xây dựng chủ trì, phối hợp với các bộ/ngành liên quan đề xuất cụ thể lộ trình dùng sử dụng amiăng trắng phù hợp với việc tìm vật liệu tấm lợp thay thế, đáp ứng yêu cầu và khả năng chi trả của người dân tại các khu vực khó khăn. Văn phòng Chính phủ cũng đã giao Bộ Y tế phối hợp với các bộ/ngành liên quan xây dựng Kế hoạch hành động quốc gia loại trừ các bệnh liên quan đến amiăng giai đoạn 2020 và định hướng đến năm 2030 đảm bảo toàn diện, khoa học, phù hợp với thực tiễn Việt Nam và các thông lệ quốc tế, trong đó cần xác định rõ biện pháp xử lý sản phẩm thải bỏ có chứa amiăng trắng và các biện pháp giảm thiểu tác động của amiăng trắng đối với sức khỏe người dân và môi trường Việt Nam.

Năm 2018: Nghị quyết số 01/NQ-CP ngày 01/01/2018 của Chính phủ giao cho Bộ Xây dựng dự thảo lộ trình dùng sử dụng amiăng vào 2023 trình Chính phủ phê duyệt.

Năm 2018: Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị tổng kết của ngành xây dựng ngày 16/01/2018 về dùng sử dụng amiăng trắng chậm nhất vào 2023.

PV

Amiăng xâm nhập vào cơ thể người như thế nào?

Hỏi: Amiăng xâm nhập vào cơ thể người như thế nào? Tác hại của amiăng đối với sức khỏe ra sao?

PHẠM THANH HÀ (Nam Định)

Trả lời: Tại Việt Nam, khoảng 90% lượng amiăng nhập khẩu được sử dụng để sản xuất tấm lợp AC. Ngoài ra, amiăng có mặt ở một số vật liệu/sản phẩm khác như cách nhiệt, cách điện, chống cháy, má phanh, tấm trần cách nhiệt, các sản phẩm của hệ thống bảo ôn.

Amiăng xâm nhập vào cơ thể và gây hại chủ yếu qua đường hô hấp khi người lao động và người sử dụng sản phẩm có chứa amiăng hít phải sợi amiăng phát tán trong môi trường. Ngoài ra, amiăng còn có thể xâm nhập qua đường tiêu hóa. Các công việc phát sinh bụi amiăng chủ yếu trong quy trình sản xuất như xé

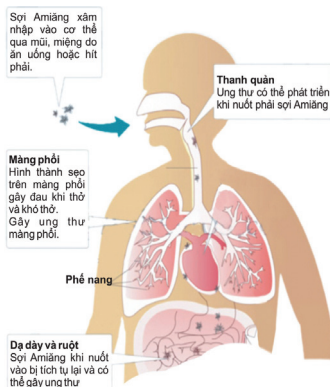
bao, nghiền, trộn, khoan, nổ mìn... khoan, cắt, nghiền các vật liệu chứa amiăng.

Tại cộng đồng, người dân tiếp xúc với bụi amiăng trong môi trường chủ yếu do khoan, cắt, phá dỡ đập các tấm lợp, vật liệu có chứa amiăng, sử dụng các tấm lợp hư hỏng có chứa amiăng để làm đường, đổ móng nhà.

Amiăng xâm nhập vào cơ thể qua mũi, miệng do ăn uống hoặc hít phải. Sợi amiăng khi nuốt vào bị tích tụ lại và có thể gây ung thư màng phổi, thanh quản, buồng trứng, dạ dày và ruột...

Thời gian phát bệnh do amiăng gây ra thường muộn. Mỗi người tiếp xúc với amiăng có thể bị mắc một hay nhiều loại bệnh khác nhau. Trong đó, 80% các trường hợp ung thư trung biểu mô ở người được xác định do amiăng gây ra.

THÁI AN (ghi)

Phơi nhiễm với amiăng

Hỏi: Người ta bị phơi nhiễm với amiăng như thế nào?

TRẦN THÚY QUỲNH (Hà Nam)

Trả lời: Theo WHO, Phơi nhiễm với amiăng xảy ra với việc hít vào, ở mức độ thấp hơn là ăn uống trong khi khai mỏ, nghiền amiăng cũng như trong sản xuất và sử dụng các sản phẩm có chứa amiăng, phơi nhiễm khi cắt gọt và lắp nguyên vật liệu có chứa amiăng trong quá trình xây dựng, bảo dưỡng và phá hủy công trình nhà cửa.

Amiăng thường được sử dụng hoặc đã được sử dụng là hỗn hợp sợi, kết dính với các nguyên vật liệu khác (ví dụ như xi măng, chất dẻo và nhựa) hoặc dệt thành vải may quần áo chống cháy. Những ứng dụng trong đó có sử

dụng amiăng là nhiều và bao gồm việc lợp mái nhà với các tấm lợp, gạch xi măng lát sàn nhà và tường, ống xi măng (ví dụ như cho cung cấp nước), cách nhiệt và cách điện, kể cả chần chữa cháy và tấm màn cách lửa công nghiệp, vật liệu làm tấm đệm chịu ma sát (ví dụ như guốc phanh và má phanh cũng như khớp ly hợp của xe ô tô). Ngày nay, phơi nhiễm với sợi amiăng vẫn xảy ra, đặc biệt là trong các bối cảnh các sản phẩm amiăng trở nên xuống cấp như trong thời gian bảo dưỡng và phá dỡ tòa nhà và xử lý chất thải xây dựng, và cũng trong bối cảnh thăm họa tự nhiên.

Năm 2014, ước tính khoảng 125 triệu người bị phơi nhiễm với amiăng trắng.

MINH TUYẾT (ghi)

Bệnh **bụi phổi amiăng** là bệnh gì?

Hỏi: Bệnh **bụi phổi amiăng** là bệnh gì? Khi nào cần đến gặp bác sĩ?

TRẦN LUÔNG (Đồng Anh, Hà Nội)

Trả lời: Theo WHO, Bệnh bụi phổi amiăng là một bệnh nghề nghiệp. Bệnh biểu hiện tình trạng xơ phổi do hít phải bụi amiăng. Khoảng thời gian kể từ khi bắt đầu tiếp xúc với amiăng cho đến khi phát bệnh có thể kéo dài 20 - 30 năm.

Thông thường, người bệnh sẽ phát bệnh vài năm sau khi tiếp xúc, xác suất mắc bệnh sẽ tăng nếu tiếp xúc với amiăng lâu hơn và nhiều hơn. Bệnh bụi phổi amiăng, cũng như các bệnh liên quan khác

đến amiăng thường khó có thể phát hiện được ngay nhưng có thể được ngăn ngừa bằng cách tránh tiếp xúc với amiăng. Bụi amiăng có thể gây ra bệnh ở phổi hoặc ở lớp màng phổi (lớp mô bao phủ phổi), ví dụ như là dày dính màng phổi, tràn dịch màng phổi và ung thư màng phổi (u trung mô ác tính). Nó cũng có thể làm tăng nguy cơ ung thư phổi.

Nếu người bệnh có tiền sử tiếp xúc với amiăng và ngày càng thấy khó thở nặng dần, hãy đến khám bác sĩ để xem thử có mắc phải bệnh bụi phổi amiăng không.

THÚY NGÀ (ghi)

Nguyên nhân **gây bệnh** bụi phổi amiăng

Hỏi: Những dấu hiệu và triệu chứng của bệnh bụi phổi amiăng? Những nguyên nhân nào gây bệnh?

PHẠM THANH THÚY (Thái Bình)

Trả lời: Triệu chứng phổ biến nhất của người mắc bệnh bụi phổi amiăng là khó thở vì phổi bị nhỏ lại và cứng do có nhiều sẹo. Ngoài ra, triệu chứng ho mạn tính và ho ra đờm cũng rất thường gặp ở người mắc bệnh bụi phổi amiăng.

Dày dính màng phổi thường không gây triệu chứng gì nhưng có thể làm tăng nguy cơ phát triển bệnh ung thư màng phổi (u trung biểu mô). Tràn dịch màng phổi là sự tích tụ dịch ở khoảng trống giữa phổi và thành ngực. Tràn dịch lượng ít thường không có triệu chứng, tràn dịch lượng lớn có thể gây khó thở.

Các triệu chứng của u trung biểu mô ác tính bao gồm đau ngực, sụt cân và khó thở. Nếu bạn có bất kỳ thắc mắc nào về các dấu hiệu bệnh, hãy tham khảo ý kiến bác sĩ hoặc đến thăm khám tại các cơ sở y tế.

Công nhân là người có nguy cơ mắc

bệnh cao nhất, đặc biệt là những người trực tiếp làm công việc khai thác, sử dụng máy nghiền, trộn, xé bao chứa amiăng hoặc vận chuyển amiăng. Những người có nguy cơ thấp hơn là những thợ sửa chữa xe và công nhân xây dựng làm việc cài đặt, lắp đặt hoặc phá bỏ các sản phẩm làm bằng amiăng, những người làm việc gần nơi amiăng được sử dụng (thợ sơn, thợ mộc) và những người sống gần nhà máy amiăng hoặc mỏ amiăng.

TUYẾT VÂN (ghi)

Phát hiện bệnh liên quan đến amiăng?

Hỏi: Làm thế nào để phát hiện ra người bị bệnh liên quan tới amiăng, trong khi quá trình ủ bệnh liên quan tới amiăng kéo dài 20 - 30 năm?

TÙNG DƯƠNG (Hải Phòng)

Trả lời: PGS.TS Nguyễn Văn Sơn - Phó Viện trưởng Viện Sức khỏe Nghề nghiệp và Môi trường: Để xác định người mắc bệnh liên quan tới amiăng thì trước tiên chúng ta phải xác định được yếu tố dịch tễ của bệnh, nghĩa là xác định những người có tiếp xúc với amiăng. Ví dụ bốn nhóm: người tham gia sản xuất có sử dụng nguyên liệu là amiăng, tham gia phá dỡ cơ sở vật chất có sử dụng nguyên liệu amiăng, người dân sống xung quanh khu vực sản xuất có sử dụng nguyên liệu amiăng và những người dân sử dụng các nguyên liệu có chứa amiăng như tấm lợp AC.

Theo dõi định kỳ sức khỏe của những người có tiếp xúc với amiăng để xác định

những bệnh có liên quan tới amiăng như: ung thư phổi, ung thư trung biểu mô, ung thư thanh quản, ung thư buồng trứng và bệnh bụi phổi amiăng.

Với sự phát triển của khoa học kỹ thuật, chúng ta có thể có những phương pháp chuẩn đoán sớm, sàng lọc những bệnh liên quan tới amiăng như: công nghệ sinh học sử dụng biomarker để chuẩn đoán bệnh ung thư trung biểu mô, ung thư phổi...

MANH HÙNG (ghi)

Cách amiăng xâm nhập vào cơ thể con người

Hỏi: Amiăng xâm nhập vào cơ thể con người như thế nào?

TRẦN THÁI HÒA (Hà Nam)

Trả lời: Cục Quản lý Môi trường Y tế (VIHEMA), Bộ Y tế trả lời: Theo cảnh báo, amiăng xâm nhập vào cơ thể con người và gây hại chủ yếu qua đường hô hấp, khi người lao động và người sử dụng hít phải bụi hô hấp có chứa bụi amiăng. Đặc biệt, trong quy trình sản xuất như xé bao, nghiền, trộn, khoan, nổ mìn... hoặc trong khi khoan, cắt tấm lợp, vật liệu có chứa amiăng. Amiăng khi vào cơ thể gây nên bệnh bụi phổi - amiăng, ung thư phổi, ung thư trung biểu mô ác tính (màng phổi, màng bụng, màng tim) dễ gây tràn dịch và dày màng phổi, ung thư thực quản, buồng trứng. Ngoài ra, amiăng cũng có thể thâm nhập vào cơ thể

qua đường tiêu hóa, qua đó cũng có khả năng gây bệnh liên quan đến amiăng.

Tuy gây hại sức khỏe con người nhưng không phải ngay lập tức amiăng gây ảnh hưởng sức khỏe, thông thường phải từ 20 - 30 năm sau khi tiếp xúc. Theo con số của AIIRC đưa ra, mỗi năm có hơn 100.000 người chết và hơn 1,5 triệu người phải sống khuyết tật do độc hại của Amiăng. Trong đó số người chết do ung thư phổi trung biểu mô ác tính là 59.000 người.

Amiăng cũng là nguyên nhân dẫn gây ra 80% các trường hợp ung thư trung biểu mô ác tính ở người. Số người chết do ung thư trung biểu mô ác tính ngày càng gia tăng ở các nước phát triển đã sử dụng nhiều amiăng trong quá khứ.

HOÀNG NAM (ghi)

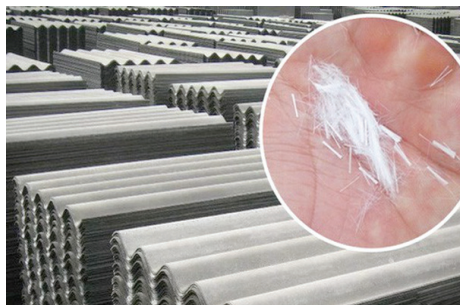
Cơ chế gây ung thư của amiăng

Hỏi: Tôi muốn biết cơ chế gây ung thư của amiăng như thế nào?

NGUYỄN TIẾN DŨNG (Thanh Hóa)

Trả lời: Theo PGS.TS Trần Hồng Côn, khoa Hóa, Đại học Khoa học Tự nhiên Hà Nội: Bụi amiăng là chất rất trơ như mảnh vụn thủy tinh, amiăng sợi rất mảnh nên khi người lao động khai thác, nghiền, chế tạo amiăng, những hạt bụi rất nhỏ nhưng sắc cạnh đi vào trong phổi, có thể đi vào tận đáy phế nang hoặc vào các nội bào. Khi phổi co giãn liên tục, các sợi amiăng tạo thành vết thương. Cơ thể tiết ra chất bọc lấy dị vật để dị vật không tiếp tục gây thương vong cho các bộ phận khác.

Nếu có nhiều sợi amiăng trong phổi, nội bào gây tổn thương lâu dài, tạo ra khối u. Ban đầu, chúng chỉ là u lành nhưng trong quá trình biến đổi của cơ thể, khối u đó sinh sôi thành các khối u ác tính. Vì vậy,

công nhân khi tham gia khai thác, sản xuất, chế biến amiăng nên được bảo hộ tốt để không hít phải bụi. Người dân sống gần các nhà máy sản xuất các vật liệu chứa amiăng (tấm lợp, má phanh...), khi có các biểu hiện bệnh do bụi amiăng cần đi khám và báo cho các cơ quan có thẩm quyền (môi trường, y tế) để kiểm tra, xử lý và điều trị bệnh kịp thời.

THANH MAI (ghi)

Phòng ngừa, hạn chế những tác hại của amiăng

Hỏi: Cách nào giúp phòng ngừa, hạn chế những tác hại của amiăng hữu hiệu nhất?

NGUYỄN HẢI NAM
(Hưng Yên)

Trả lời: Theo khuyến cáo của WHO thì “Cách tốt nhất để phòng chống các bệnh do amiăng gây ra là không sử dụng amiăng và tất cả các sản phẩm có chứa amiăng”. Tuy nhiên, chúng ta có thể phòng ngừa, hạn chế những tác hại của amiăng bằng những cách sau đây.

Với người dân: Nên sử dụng vật liệu an toàn, tốt nhất là không dùng tấm lợp fibrô - xi măng có chứa amiăng. Tránh làm vỡ các vật liệu chứa amiăng gây phát tán bụi amiăng (như dùng tấm lợp chứa amiăng để làm đường, đổ móng nhà). Xếp gọn các vật liệu thải loại có chứa amiăng vào nơi an

toàn, tránh mọi hình thức phát tán bụi ra môi trường và thông báo với cơ quan môi trường để xử lý. Người dân sống gần các nhà máy sản xuất vật liệu chứa amiăng và có nguy cơ tiếp xúc với amiăng... nếu thấy các biểu hiện bệnh đường hô hấp cần đi khám để kiểm tra và điều trị kịp thời.

Với người lao động: Sử dụng các phương tiện bảo vệ cá nhân đúng quy định (khẩu trang chuyên dụng, quần áo bảo hộ lao động). Không hút thuốc, ăn uống tại nơi làm việc. Tắm rửa trước khi về nhà, không mang quần áo bảo hộ lao động về nhà. Yêu cầu được định kỳ hằng năm khám sức khỏe (chụp phim X-quang phổi, đo chức năng hô hấp để kiểm tra). Khi có các biểu hiện bệnh đường hô hấp cần đi khám và điều trị kịp thời.

QUANG HƯNG (ghi)

Cách xử lý chất thải amiăng

Hỏi: Việt Nam đã tiến hành các nghiên cứu xử lý chất thải amiăng nào do máy chực năm sử dụng hàng triệu m² tấm lợp amiăng? Ai sẽ là người chịu trách nhiệm về việc đó? Kinh phí lấy từ đâu?

XUÂN HƯƠNG

(xuanhuong@gmail.com)

Trả lời: ThS Nguyễn Văn Khuông - Nguyên Tổng thư ký Hội KHKH An toàn và Vệ sinh Lao động Việt Nam: Trong thực tế, cho đến nay, chưa có đơn vị, cơ quan nghiên cứu khoa học nào nghiên cứu chuyên sâu về việc xử lý chất thải amiăng và chất thải có chứa amiăng... Mặc dù bụi và sợi amiăng thải từ lâu đã được nước ta (Cả WHO, liên minh Châu Âu, Công ước Basel...) quy định là chất thải nguy hại cần phải được thu gom, bảo quản, xử lý, chôn lấp theo đúng quy trình của một bãi chôn lấp chất thải nguy hại theo tiêu chuẩn Việt Nam đã ban hành. Chúng ta cần áp dụng kinh nghiệm của các nước tiên tiến trong vấn đề này.

Cần phải nghiên cứu sửa ngay Thông tư 36/2015 - Bộ TNMT của Bộ Tài nguyên và

Môi trường, qua đó xếp tấm lợp amiăng xi măng (AC) cũng là vật liệu xây dựng thải có chứa amiăng, là chất thải nguy hại, theo tiêu chuẩn Việt Nam "Chất thải nguy hại. Phân loại" đã ban hành năm 2009, phù hợp với Phụ lục của Công ước Basel, mà Việt Nam đã tham gia. Từ đó, có các biện pháp xử lý phù hợp với các quy định về môi trường. Cũng phải nên nhớ là dù tấm lợp amiăng xi măng là sự liên kết giữa amiăng và xi măng nhưng không phải là vật liệu bền vững vĩnh cửu nên khi mục nát, khi cưa, khoan, cắt, nghiền... thì bụi amiăng sẽ phát tán ra môi trường, gây độc hại cho con người và môi trường.

Trong điều kiện hiện nay, đối với những vật liệu chứa amiăng nói chung và các tấm lợp amiăng xi măng mục nát nói riêng, nên được thu gom, chôn lấp tạm thời còn không thì bao trùm bằng các tấm nilon để khi chúng ta có điều kiện về kinh tế và kỹ thuật thì xử lý theo đúng quy trình để amiăng nằm trong các vật liệu ấy không có khả năng phát tán ra các môi trường đất, nước và không khí.

THANH THÚY (ghi)

Công ước Rotterdam là gì?

Hỏi: Mục tiêu Công ước Rotterdam là gì? Có hiệu lực khi nào?

NGUYỄN HOÀI NAM

(Hải Phòng)

Trả lời: Vụ Pháp chế, Bộ Tài nguyên và Môi trường: Trước tình hình sản xuất và buôn bán các hóa chất ngày càng tăng dẫn tới những lo ngại về nguy cơ đối với sức khỏe con người và môi trường, các đại biểu tham dự Hội nghị Rio năm 1992 đã kêu gọi thông qua một văn kiện pháp lý ràng buộc để đảm bảo các chính phủ có thể ra các quyết định thông báo trước liên quan tới nhập khẩu các chất này trong tương lai. Do đó, Công ước Rotterdam đã được soạn thảo và thông qua dưới sự chủ trì của Chương trình Môi trường Liên Hợp Quốc vào năm 1998. Công ước quy định chi tiết các thủ tục xuất nhập khẩu đối với một số hóa chất công nghiệp và thuốc trừ sâu độc hại.

Theo điều 1, Công ước Rotterdam hướng tới mục tiêu thúc đẩy chia sẻ trách nhiệm và nỗ lực hợp tác giữa các thành viên trong thương mại quốc tế đối với một số hóa chất nguy hại nhằm bảo vệ sức khỏe con người và môi trường khỏi các thiệt hại có thể xảy ra và góp phần vào việc sử dụng chúng hợp lý về mặt môi trường.

Công ước Rotterdam tạo cơ sở pháp lý cho việc triển khai thủ tục chấp thuận thông báo trước (PIC) vốn trước đó chỉ mang tính tự nguyện. Thủ tục PIC là cơ chế cho phép chính thức tiếp nhận và công bố các quyết định của nước thành viên nhập khẩu về việc có tiếp nhận hay không các tàu chở hóa chất đã được liệt kê tại Phụ lục III của Công ước và đảm bảo rằng các thành viên xuất khẩu tuân thủ các quyết định này. Phụ lục III hiện liệt kê 48 loại hóa chất và danh mục này sẽ tiếp tục được bổ sung. Các hóa chất này bao gồm hai loại: Các hóa chất bị cấm hoặc hạn chế nghiêm ngặt; Các loại thuốc trừ sâu cực kỳ độc hại.

Cơ quan ra quyết định chính của Công ước Rotterdam là Hội nghị các Bên (Điều 18). Ban Thư ký là cơ quan thường trực

đóng vai trò Trung tâm trao đổi thông tin đối với Thủ tục PIC (Điều 19). Ủy ban rà soát về hóa chất được Hội nghị các Bên thành lập theo Điều 18 với vai trò cơ quan giúp việc nhằm rà soát các thông báo và đề xuất từ các Thành viên và đưa ra các khuyến nghị về việc bổ sung các hóa chất vào Phụ lục III.

Năm 2013: Việt Nam phản đối việc đưa amiăng trắng vào phụ lục III tại Hội nghị lần thứ 6 về Công ước Rotterdam.

Năm 2015: Việt Nam bỏ phiếu trắng việc đưa amiăng trắng vào phụ lục III tại Hội nghị lần thứ 7 về Công ước Rotterdam.

Năm 2017: Việt Nam đồng ý đưa amiăng trắng vào phụ lục III tại Hội nghị lần thứ 8 về Công ước Rotterdam.

MINH TÂM (ghi)

Chính sách đối với người mắc bệnh do nhiễm amiăng

Hỏi: Chính sách của Nhà nước đối với người mắc bệnh do nhiễm amiăng như thế nào?

NGUYỄN ĐỖ BÌNH (Bắc Giang)

Trả lời: Bệnh bụi phổi amiăng và bệnh ung thư trung biểu mô là 2 trong số 34 bệnh nghề nghiệp được quy định tại Thông tư 15/TT-BYT/2016. Theo đó, người lao động mắc những bệnh này sẽ được cơ quan bảo hiểm xã hội bồi thường và chi trả chế độ bảo hiểm đối với bệnh nghề nghiệp. Trong quá trình lao động, người lao động được hưởng trợ cấp độc hại theo pháp luật lao động.

Về các quy định pháp luật, không có chính sách riêng đối với người lao động tiếp xúc với amiăng mà các điều kiện này được thực hiện theo các quy định tại Thông tư số 19/2016/TT- BYT, ngày 30/6/2016 . Hướng quản lý vệ sinh lao động, sức khỏe người lao động. Theo đó, người lao động được khám và phân loại sức khỏe trước khi tuyển dụng. Định kỳ hằng năm, người lao động, kể cả người

học nghề, thực tập được khám sức khỏe. Đối với các công việc nặng nhọc, độc hại thì phải kiểm tra sức khỏe định kỳ 6 tháng/lần. Hồ sơ và thống kê tình hình bệnh tật của người lao động phải được thực hiện hằng quý. Trường hợp phát hiện bệnh nghề nghiệp thì phải khám và định kỳ theo dõi bệnh nghề nghiệp và lưu giữ hồ sơ quản lý bệnh nghề nghiệp tại cơ sở lao động cho đến khi người lao động thôi việc, nghỉ hưu hoặc chuyển đến cơ sở lao động khác. Hồ sơ được lưu giữ tại cơ sở lao động và đơn vị quản lý về sức khỏe người lao động và môi trường cấp tỉnh hoặc tại đơn vị quản lý y tế bộ. Đối với những lao động đã nghỉ hưu hoặc lao động chuyển sang làm việc trong các ngành khác thì cần lưu giữ hồ sơ về tiền sử tiếp xúc với amiăng để áp dụng chế độ BHXH nếu sau này phát hiện các bệnh liên quan đến amiăng theo TT 15/TT-BYT, ngày 30/6/2016 về Hướng dẫn Quản lý bệnh nghề nghiệp...

HUYỀN THƯƠNG (ghi)

Thay thế amiăng - Biện pháp an toàn cho người lao động

Hỏi: Có những cách nào để thay thế amiăng?

NGUYỄN HẢI CHÂU
(Hà Giang)

Trả lời: Theo GS.TS Lê Văn Trình, Chủ tịch Hội KHKH An toàn và Vệ sinh Lao động Việt Nam, người đã nghiên cứu vấn đề amiăng từ năm 1998, cho biết: Hiện đã có 66 nước cấm hoàn toàn sử dụng amiăng, kể cả amiăng trắng. Việt Nam dùng amiăng từ những năm 60 của thế kỷ trước, chủ yếu là sản xuất tấm lợp chiếm hơn 90%, còn lại là má phanh, vật liệu cách nhiệt...

Để thay thế các sản phẩm chứa amiăng này, đối với tấm lợp có thể sử dụng sợi PVA, tôn cách nhiệt, tôn nhựa với giá thành phải chăng. Nhiều năm trước 2 nhà máy là Tân Thuận Cường ở Hải Dương và NAVIFICO ở Tp. Hồ Chí Minh đã sản xuất thành công tấm lợp sóng, tấm phẳng, ngói không chứa amiăng. Hiện Nhà máy Z751 của quân đội đã tìm được vật liệu thay thế từ giấy vụn, xơ dừa, vỏ trấu với giá còn rẻ hơn amiăng. Còn đối với vật liệu cách nhiệt, cách âm, má phanh, có thể sử dụng xi măng chịu nhiệt, bông thủy tinh, bông cách nhiệt để thay thế amiăng.

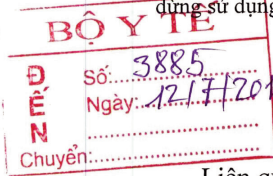
THANH HẢI (ghi)

VĂN PHÒNG CHÍNH PHỦ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Số: 7232 /VPCP-KGVX
V/v kiến nghị của một số thành
viên VUSTA liên quan đến việc
dùng sử dụng amiang trắng

Hà Nội, ngày 11 tháng 7 năm 2017

Kính gửi:

- Bộ Xây dựng;
- Bộ Y tế;
- Bộ Khoa học và Công nghệ.

Liên quan đến kiến nghị của Hội Hóa học Việt Nam và một số thành viên thuộc Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam (VUSTA) về việc dùng sử dụng amiang trắng (Báo cáo và kiến nghị ngày 31 tháng 3 năm 2017); trên cơ sở ý kiến của các Bộ: Công Thương, Xây dựng, Khoa học và Công nghệ, Tài chính, Tài nguyên và Môi trường, Lao động, Thương binh và Xã hội, Phó Thủ tướng Trịnh Đình Dũng có ý kiến chỉ đạo như sau:

1. Giao Bộ Xây dựng chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành có liên quan đánh giá tình hình sử dụng amiang trắng trong sản xuất tấm lợp, đề xuất cụ thể lộ trình dùng sử dụng amiang trắng phù hợp với việc tìm vật liệu tấm lợp thay thế, đáp ứng yêu cầu và khả năng chi trả của người dân tại các khu vực khó khăn, báo cáo Thủ tướng Chính phủ trong Quý II năm 2018.

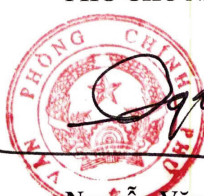
2. Bộ Y tế chủ trì, phối hợp với Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Xây dựng, Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Công Thương và các Bộ, ngành có liên quan khẩn trương hoàn thành việc xây dựng Kế hoạch hành động quốc gia loại trừ các bệnh liên quan đến amiang giai đoạn 2020 và định hướng đến năm 2030 đảm bảo toàn diện, khoa học, phù hợp với thực tiễn Việt Nam và các thông lệ quốc tế, trong đó cần xác định rõ biện pháp xử lý sản phẩm thải bỏ có chứa amiang trắng và các biện pháp giảm thiểu tác động của amiang trắng đối với sức khỏe người dân và môi trường Việt Nam.

Văn phòng Chính phủ thông báo để các Bộ biết, thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- TTGP và PTTg Trịnh Đình Dũng (để báo cáo);
- Các Bộ: CT, TC, KHCN, TNMT, LĐTĐXH;
- Hội Hóa học VN, Hiệp hội tấm lợp VN;
- VPCP: BTCN, các PCN, các Vụ: TH, KTTH, CN;
- Lưu: VT, KGVX (3). LTKH 16

KT. BỘ TRƯỞNG, CHỦ NHIỆM
PHÓ CHỦ NHIỆM

Nguyễn Văn Tùng

ỦY BAN DÂN TỘC

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: ~~476~~/QĐ-UBDT

Hà Nội, ngày 07 tháng 8 năm 2018

QUYẾT ĐỊNH

**Phê duyệt Kế hoạch Tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số
dừng sử dụng amiang trắng năm 2019 và các năm tiếp theo**

BỘ TRƯỞNG, CHỦ NHIỆM ỦY BAN DÂN TỘC

Căn cứ Nghị định số 13/2017/NĐ-CP, ngày 10/02/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Ủy ban Dân tộc;

Căn cứ Công văn số 7307/VPCP-KGVX ngày 19/9/2014 về việc triển khai đánh giá và kiểm soát tác hại vật liệu amiang trắng đến sức khỏe con người;

Công văn số 7232/VPCP-KGVX ngày 11/7/2017 của Văn phòng Chính phủ về việc kiến nghị của một số thành viên VUSTA liên quan đến việc dừng sử dụng amiang trắng;

Xét đề nghị của Vụ trưởng Vụ Tuyên truyền,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Phê duyệt Kế hoạch Tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số dừng sử dụng amiang trắng năm 2019 và các năm tiếp theo (kèm theo quyết định này).

Điều 2. Giao Vụ Tuyên truyền là đơn vị chủ trì tổ chức thực hiện kế hoạch; theo dõi, hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra các Vụ, đơn vị tổ chức thực hiện Tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số dừng sử dụng amiang trắng năm 2019 và các năm tiếp theo của Ủy ban Dân tộc.

Điều 3. Quyết định này có hiệu lực kể từ ngày ký.

Điều 4. Chánh Văn phòng Ủy ban, Vụ trưởng Vụ Tuyên truyền, Vụ trưởng Vụ Kế hoạch Tài chính và Thủ trưởng các Vụ, đơn vị liên quan chịu trách nhiệm thi hành quyết định này. /.

Nơi nhận:

- Như Điều 4;
- Bộ trưởng, CNUB (b/c);
- Các TTPCN UB;
- Website UBDT;
- Lưu VT, Vụ TT.

gb

**KT. BỘ TRƯỞNG, CHỦ NHIỆM
THỦ TRƯỞNG, PHÓ CHỦ NHIỆM**

Nông Quốc Tuấn

Nâng cao nhận thức về tác hại của amiăng trắng tại tỉnh Cao Bằng

Ngày 25/4/2019 vừa qua, tại TP Cao Bằng, Ủy ban Dân tộc phối hợp với Viện Tài nguyên, Môi trường và Phát triển Cộng đồng tổ chức Hội thảo “Nâng cao nhận thức về tác hại của amiăng trắng và các bệnh liên quan đến amiăng” tại tỉnh Cao Bằng. Tham dự hội thảo có đại diện lãnh đạo một số Sở, Ban, ngành cùng hơn 40 người có uy tín của tỉnh Cao Bằng. Hiện nay, tại tỉnh Cao Bằng, người dân sử dụng tấm lợp fibro xi măng khá phổ biến, rải rác khắp các vùng miền trong tỉnh. Với mục tiêu không để amiăng trắng gây tổn hại đến cuộc sống của đồng bào, các tham luận tại Hội thảo đã chỉ rõ tác hại của

amiăng trắng đối với sức khỏe của con người. Đồng thời, hướng bà con tới việc tìm hiểu các tấm lợp thay thế để giảm thiểu tác hại của amiăng trắng.

Hội thảo lần này là dịp để các đại biểu nghe ý kiến trực tiếp từ phía đồng bào về tình hình sử dụng, mức độ hiểu biết về tấm lợp fibro xi măng, những kiến nghị đề xuất... từ đó có các giải pháp hiệu quả trong việc ngăn ngừa tác hại của amiăng. Hội thảo cũng giúp các cơ quan báo chí có thêm thông tin về các cam kết của Ủy Ban Dân tộc và các tổ chức xã hội trong việc thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ về tuyên truyền, vận động dừng sử dụng amiăng trắng đến năm 2023.

HOÀNG NGHĨA